

Publikację sfinansowano ze środków
Związku Gmin nad Iłżanką

CZŁONKOWIE ZWIĄZKU GMIN NAD IŁŻANKĄ

Urząd Gminy w Chotczy

27- 312 Chotcza; Chotcza 61

Telefon: 048 375 10 19; **Faks:** 048 375 10 33; **E-mail:** ug@chotcza.pl

Urząd Gminy w Ciepeliowie

27-310 Ciepeliów; ul. Czachowskiego 1

Telefon/faks: 048 37 88 080; **E-mail:** gmina@ciepielow.pl

Urząd Miejski w Iłży

27-100 Iłża; ul. Rynek 11

Telefony: 048 341 22 00, 048 616 31 35; **Faks:** 048 616 33 00; **E-mail:** ilza@ilza.pl

Urząd Gminy w Kazanowie

26-714 Kazanów

Telefony: 048 676 60 33, 048 676 60 55; **E-mail:** sekretariat@kazanow.pl

Wydawca:

SKAUT.PL Dariusz Mariusz Zając

26-600 Radom, ul. Żeromskiego 2

ISBN: 83-60126-28-3

Skład: Małgorzata Pyrka

Zdjęcia: Związek Gmin nad Iłżanką, Małgorzata Pyrka, Dariusz M. Zając

Druk: SKAUT.PL

26-600 Radom, ul. Reja 26

tel. 048 3 858 858, 0 601 825 478

e-mail: biuro@skaut.pl

Związek ze szlakami

Na szlaku

W ostatnich latach wiele związków gmin zdecydowało się na wyznakowanie na swoim terenie szlaków rowerowych. Jednym z nich był Związek Gmin nad Iłżanką. Tutaj jednak nie poprzestano na samym znakowaniu. W celu promocji szlaków wykonano tablice informacyjne, tablice wielkoformatowe oraz przewodnik i mapy papierowe dostępne bezpłatnie w urzędach gmin.

Aby zachęcić do korzystania ze szlaków mieszkańców okolicznych terenów, zdecydowano się na organizację dwudniowego rajdu rowerowego „Po szlakach Związku Gmin nad Iłżanką”. Wzięło w nim udział 97 gminazjalistów z czterech gmin. Pomoc w przeprowadzaniu imprezy zapewnili Klub Turystyki Kolarskiej i Wspinaczki „Adept” działający przy Oddziale Miejskim PTTK w Radomiu oraz firma SKAUT.PL.

Przed gminazjum w Ciepeliowie

Rozpoczęcie imprezy odbyło się na zamku w Iłży. Wszystkim uczestnikom rozdano specjalne odblaskowe kamizelki rowerowe, kolorowe mapy z trasą rajdu, pamiątkowe znaczki, Książeczki Turystyki Kolarskiej oraz umożliwiono bezpłatne zwiedzenie wieży zamkowej.

Uczestnicy znajdowali się pod stałą opieką medyczną. Bezpieczeństwo w miejscach skrzyżowań z drogami krajowymi, a na terenie gmin Ciepeliów i Chotcza, na całej trasie przejazdu, zapewniała policja.

Pierwszego dnia trasa wiodła z Iłży do Kazanowa, gdzie w gimnazjum podano obiad i kolację oraz zorganizowano nocleg. Następny dzień uczestnicy rozpoczęli śniadaniem. Po nim wyruszyli w drogę szlakiem niebieskim do Ciepeliowa. Tam w gimnazjum przygotowano obiad. Dalsza droga prowadziła szlakiem czerwonym do Chotczy-Józefów.

Przygotowania do powrotu do domów

Na terenie dawnego boiska gminnego w Chotczy zorganizowano pożegnalne ognisko. Wzięli w nim udział wójtowie gmin Chotcza, Kazanów i Ciepeliów oraz burmistrz Iłży. Każda ze szkół biorących udział w rajdzie otrzymała nagrody ufundowane przez związek oraz Marszałka Województwa Mazowieckiego. Były wśród nich kaski rowerowe, lampki rowerowe, zestawy do nauki pływania i inne gadżety.

Impreza ma zostać na stałe wpisana do kalendarza Związku Gmin nad Iłżanką. Ustalono, że jej uczestnikami będą uczniowie pierwszych klas gimnazjów. Wybór taki wynika z celów, jakie ma spełnić rajd.

Po pierwsze ma on zaznajomić młodych ludzi ze sposobami bezpiecznego poruszania się po drogach, wyćwiczyć ich na kwestię odpowiedniego oświetlenia roweru i konieczności korzystania z kasków rowerowych oraz odzieży odblaskowej. Po drugie ma zachęcić młodzież do uprawiania turystyki i krajoznawstwa, do samodzielnego poznawania najbliższej okolicy - „małej ojczyzny”. Nie należy zapomnieć o elemencie najważniejszym dla uczestników, czyli spędzaniu czasu z rówieśnikami z innych gmin, sprzyjającemu nawiązaniu kontaktów, poznaniu się i integracji.

Organizacja tak dużej imprezy jest wyzwaniem, nie tylko organizacyjnym, ale i finansowym. Żaden z biorących w niej udział samorządów nie zdecydowałby się na nią samodzielnie, ale kiedy obowiązki i obciążenia zostały rozłożone całość przybrała formę godną naśladowania.

Małgorzata Pyrka

Zakończenia rajdu w Chotczy

Chotcza dba o swoje środowisko.

Gmina Chotcza położona jest w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, nad brzegiem środkowej Wisły. Na terenie gminy swoje ujścia do Wisły mają dwie rzeki: Iłzanka i Zwolenia. Chotcza sąsiaduje z gminami: Solec n/Wisłą, Lipsko, Ciepielów, Przyłęk, Zwolen (woj. mazowieckie) oraz Wilków i Łaziska (woj. lubelskie).

Obszar gminy to 8882 ha zamieszkałe przez ok. 2800 osób. Sieć osadniczą tworzy 17 sołectw, z których żadne nie ma więcej niż 300 mieszkańców.

Iłzanka

Północną granicę gminy stanowi dolina rzeki Zwolenki z prawie naturalną szatą szuwarowo-bagienną i lasem łęgowym. Jej dolny odcinek to Obszar Krajobrazu Chronionego „Dolina rzeki Zwolenki”. Odznacza się on bogatym i różnorodnym zbiorowiskiem fauny i flory. Jest miejscem bytowania i rozrodu żółwia błotnego.

Dużą atrakcją krajobrazową gminy jest dolina Wisły, która w tym miejscu stanowi cenny pod względem przyrodniczym fragment dużej rzeki nizinnej o naturalnym charakterze, jednej z ostatnich w tym stanie w Europie. Charakteryzuje się szerokim korytem, licznymi wyspami i piaszczystymi łachami. Brzegi i tarasy porastają wikliny nadrzeczne, resztki lasów łęgowych (wierzbowo-topolowe), zbiorowiska szuwarowe i wodne, a odsypy rzeczne i wyspy zajmują szuwały piaszkowe. Tak kształtująca się roślinność wpływa na bogactwo awifauny tego terenu. W całej dolinie stwierdzono występowanie ponad 320 gatunków ptaków, w tym 180 gatunków łęgowych. Na

Lipa - pomnik przyrody

Kaplica z XVIII w.

odcinku rzeki rejonie gminy Chotcza gnieździ się około 40 gatunków ptactwa wodno-błotnego min. rybitwa białoczelna, derkacz, ostrygjad, sieweczka obrożna. W Wiśle występuje kilka gatunków ryb m.in. cierniki, sumy, jazie, leszcze, liny, szczupaki i karpie.

Kolejną atrakcją krajobrazową gminy Chotcza są znajdujące się we wsi Kijanka dwa pomniki przyrody: dwustuletnia lipa drobnolistna i dąb szypułkowy liczący 300 lat.

Zróżnicowanie krajobrazowe gminy Chotcza, bogactwo i różnorodność fauny i flory, warunki klimatyczne, charakter gospodarki rolnej, zasoby wód i lasów oraz brak przemysłu stanowią korzystne i atrakcyjne warunki dla turystyki i wypoczynku.

Piękne krajobrazy, czyste wody i zdrowe powietrze są głównym bogactwem tej typowo rolniczej gminy, dlatego też ochronę tego bogactwa uznano za cel priorytetowy.

Działania władz samorządowych w ostatnich latach ukierunkowane były i są na ochronę środowiska naturalnego i tworzenie infrastruktury, mającej ułatwić życie mieszkańcom gminy i uczynić gminę atrakcyjniejszą dla turystów. Tak więc gmina dopracowała się w każdej wiosce dróg (których naprawdę nie musi się wstydzić), wodociągów, telefonów, kontenerów na śmieci i pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

Kolejną inwestycją związaną z ochroną środowiska w gminie Chotcza, jest będąca obecnie na etapie projektowania budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zabytkowy nagrobek

Ludność z terenów Chotczy podczas II wojny brała czynny udział w walce z okupantem, tutaj w październiku 1944 r. nastąpiło przełamanie frontu na Wiśle. Z wojny Chotcza wyszła z ogromnymi stratami zarówno materialnymi jak również w ludności. Bohaterstwo to zostało uhonorowane Krzyżem Grunwaldu II klasy jaki Chotcza otrzymała w 1958 r. Czas ten przypominają miejsca pamięci w Chotczy Dolnej, Chotczy Górnej i Gniazdkowie.

Warto również zobaczyć znajdujące się na terenie gminy zabytki: kaplicę (niestety bardzo już zniszczoną) z XVIII w. oraz bardzo interesujące nekropolie w Chotczy Dolnej i w Tymienicy.

Pomnik poległych w 1944 r.

Ciepielów - gmina inwestująca w przyszłość

Gmina Ciepielów jest wiejską gminą o powierzchni 135 km², tj. 13530 ha, położoną w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego. Centrum gminy – miejscowość Ciepielów leży w malowniczej dolinie rzeki Iłżanki i jest położona na szlaku komunikacyjnym Warszawa – Tarnobrzeg, pośrodku powiatowych placówek administracyjnych mających siedziby w Lipsku i Zwoleniu. Gmina Ciepielów wchodzi w skład powiatu lipskiego.

Urząd Gminy w Ciepielowie

Obecnie gmina liczy 6009 (stan na dzień 31 grudnia 2003 roku) mieszkańców, co daje średnią gęstości zaludnienia 45 mieszkańców na 1 km².

W przeszłości gmina była prężnym ośrodkiem handlowym. Uzyskane przez miejscowość Ciepielów w 1584 roku prawa miejskie, utraciła 1870 roku.

Na terenie gminy znajduje się 29 jednostek pomocniczych – sołectw: Antoniów, Anusin, Bielany, Bąkowa, Borowiec, Ciepielów, Ciepielów Kolonia, Czerwona, Chotyże, Dąbrowa, Drezno, Gardzienice Kolonia, Kałków, Kawęczyn, Kochanów – Sajdy, Kunegundów

– Czarnolas, Łaziska, Marianki, Pasieki, Podgórze, Podolany, Pcin, Rekówka, Ranachów B, Stary Ciepielów, Stare Gardzienice, Świesielice, Wielgie, Wólka Dąbrowska.

Wysoki odsetek gruntów rolnych (ok. 77%) sprawia, że głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy jest rolnictwo. Na terenie gminy jest 1387 gospodarstw indywidualnych wśród których przeważającą część stanowią gospodarstwa średniej powierzchni wynoszącej 8,60 ha.

Dobra lokalizacja

Najważniejszym połączeniem drogowym jest trasa Warszawa – Sandomierz – Tarnobrzeg, co nadaje gminie rolę ważnego węzła komunikacyjnego. W miejscowości Ciepielów krzyżują się drogi łączące województwo mazowieckie z województwem świętokrzyskim i województwem podkarpackim.

Gmina intensywnie inwestuje w swój rozwój, poprawę infrastruktury technicznej, komunalnej komunikacyjnej, ochronę środowiska, oświatę, kulturę i sport. Pomimo ograniczonych środków budżetowych w stosunku do zakresu realizowanych przez nią zadań, ostatnie lata to przełom w zakresie inwestycyjnego rozwoju gmin.

Most na Iłżance w Rekówce

Prorozwojowe inwestycje

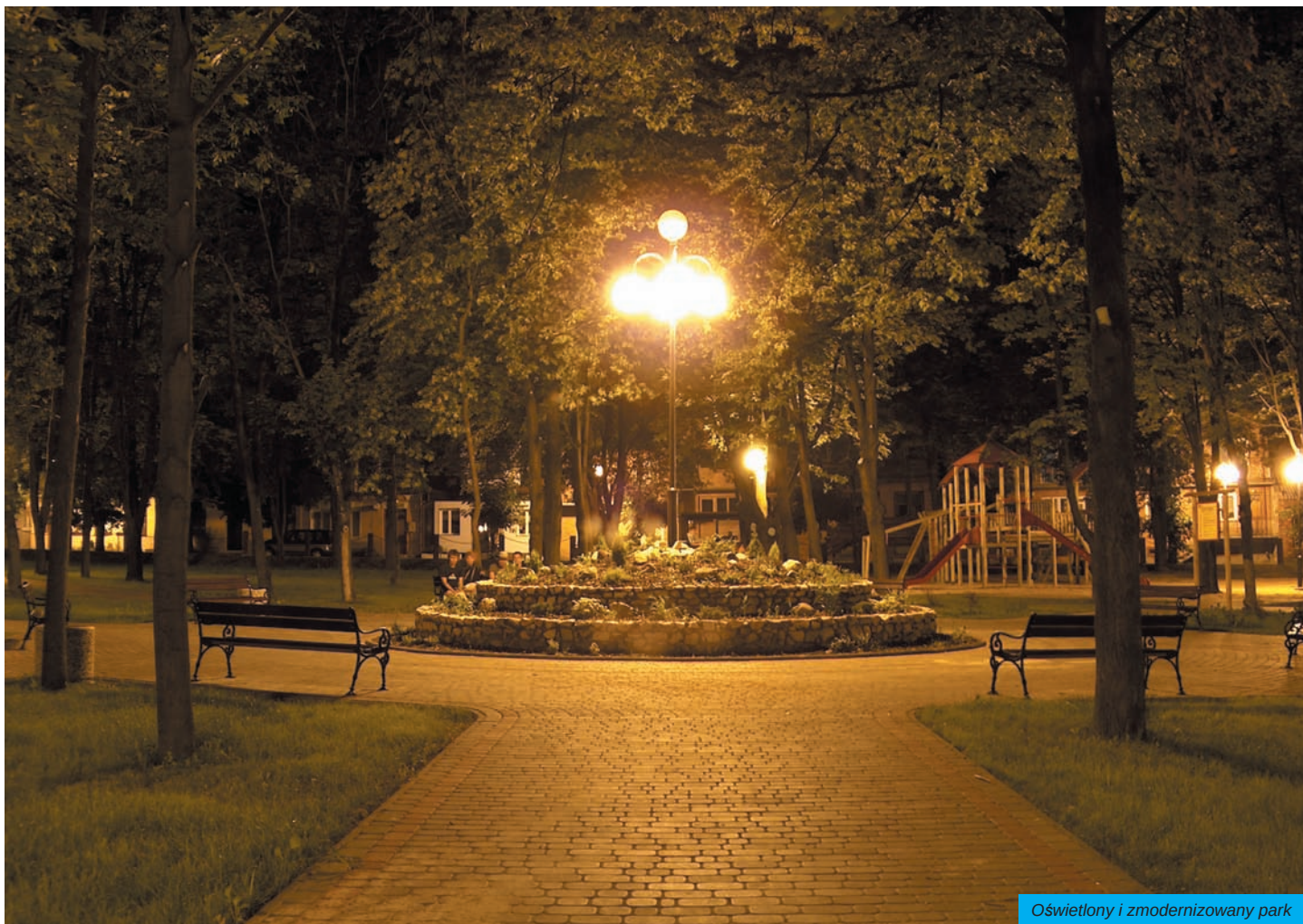
Budowa drogi

Do najważniejszych inwestycji należy przede wszystkim wodociągowanie gminy, budowa dróg i infrastruktury drogowej, a także inwestycje społeczne; parki, wiejskie domy kultury, miejsca pamięci narodowej. Przede wszystkim jednak wodociągowanie i budowa nowych dróg asfaltowych gminy jest obecnie najważniejszym celem samorządu w Ciepielowie. W ostatnich dwóch latach udało się zwiększyć dotychczasową sieć wodociagową o ponad 500%, tj. 55 kilometrów sieci więcej i ponad 420 nowych indywidualnych odbiorców wody. Do tych celów zmodernizowano stację uzdatnia wody, co nie tylko polepszyło jakość dotychczas dostarczanej wody pitnej ale umożliwiło rozbudowę istniejącej sieci. W zakresie dróg wykonano kilkanaście odcinków dróg, co łącznie z drogami wykonanymi ze środków SAPARD daje ponad 15 km nowych dróg asfaltowych w ciągu ostatniej kadencji. Z innych inwestycji na terenie gminy, na uwagę zasługuje przede wszystkim modernizacja parku w Ciepeliowie, dokończenie budowy domu ludowego w Wielgim (obydwa zadania zrealizowane przy olbrzymim wsparciu środków unijnych Sektorowego Programu Operacyjnego) oraz inwestycje oświatowe.

Remiza w Antoniowie

Zmodernizowaliśmy oświetlenie uliczne, które objęło również wszystkie Kościoły na terenie gminy oraz park w Ciepeliowie. Przez krótki okres czasu przystosowaliśmy większość budynków użyteczności publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Oświetlony i zmodernizowany park

Polożenie

Iłża jest jednym z najstarszych i najbardziej malowniczych miast powiatu radomskiego, położone jest w dolinie Iłżanki, na pograniczu Gór Świętokrzyskich i Niziny Mazowieckiej. To leżące przy szosie Warszawa – Rzeszów miasteczko sąsiaduje z Radomiem, Lipskiem, Starachowicami.

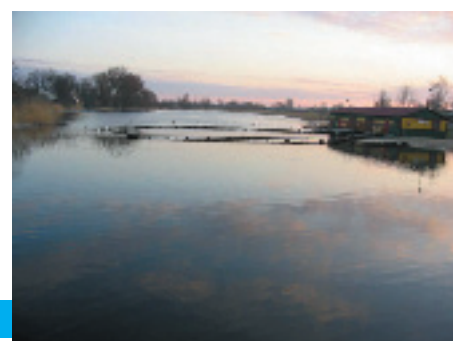
Wzgórze zamkowe

Dane statystyczne

Miasto i Gmina Iłża obejmuje obszar 25585 ha (w tym miasto 1583 ha.). Gmina posiada 17 ha uzbrojenia pod budowlę przemysłowe. Ludność ogółem 16771 mieszkańców (w tym miasto 5427). Iłża jest gminą typowo rolniczą. W rolnictwie zatrudnionych jest około 70 % ludności, w przemyśle ok. 20 %, a ok. 10 % w rzemiośle, handlu i usługach. Taka struktura ekonomiczna powoduje że miasto w dużym stopniu pełni rolę lokalnego ośrodka wymiany handlowej. Na terenie gminy działa 592 podmioty gospodarcze, w tym ok. 80 % stanowi sektor prywatny.

Opis środowiska

W okolicy Iłży występują niezwykle piękne, zajmujące kilkanaście hektarów rozlewiska rzeki Iłżanki. Można w nich spotkać rzadkie i chronione gatunki roślin oraz zwierząt. Ponadto Iłżę otaczają kompleksy leśne Puszczy Iłżeckiej w których występują różnorodne gatunki zarówno flory jak i fauny także rzadkie okazy, takie jak: orlik krzykliwy, bocian czarny, borsuk, jak również spotkać można łosia.

Jezioro Iłżeckie

Agroturystyka

Zalety Ziemi Iłżeckiej nieskażonej ciężkim przemysłem i wielkotowarowym rolnictwem można poznać wybierając się na wypoczynek do gospodarstw agroturystycznych. Gospodarstwa te położone są w atrakcyjnych miejscach - nad jeziorem, w pobliżu lasów. Pobyt w tych gospodarstwach umożliwia poznanie walorów polskiej wsi, nawiązanie kontaktu z przyrodą, a także zachęca do uprawiania różnorodnych form wypoczynku. Zainteresowanych naszą ofertą agroturystyczną prosimy o kontakt pod nr. tel.(0-48) 616-18-75, 0692-627873,(0-48) 616-3505.

Zabytki

Bogata historia miasta sięgająca XII wieku pozostawiła po sobie bogatą spuściznę dziejową. Do najciekawszych obiektów turystycznych zalicza się: zespół zamkowy wraz z basztą, stanowiący punkt widokowy okolic Iłży. Zamek jest to widoczna z oddali wyniosła ruina posiadająca niezwykle historię. Około 1340 r. Jan Grot wystawił na miejscu pierwotnej drewnianej warowni biskupów krakowskich gotycki zamek murowany. W początkach XVI w. zamek odnowiono, natomiast ok. 1560r.nadano mu formę renesansowej rezydencji. Po latach zapomnienia, na wzgórzu zamkowym znów tętni życie, powróciły dawne czasy i obyczaje, a to za sprawą Turnieju Rycerskiego organizowanego przez naszą społeczność. Innym znanym zabytkiem jest Kościół Farny. Powstał on w miejscu nieistniejącego już kościoła gotyckiego w XVII wieku. Swoją obecną formę budowla zawdzięcza biskupowi krakowskiemu Marcinowi Szyszkowskiemu, który fundował ją

Kaplica Szyszkowskich

w okresie rozbudowy. Szczególnie imponująco wygląda ołtarz główny pochodzący z 1629 r. z licznymi figurami świętych, a także kaplica Świętego Krzyża. Innym cennym zabytkiem architektury sakralnej jest Kościół Św. Ducha, zbudowany w 1448 r. Z Iłżą związany jest także tzw. Dom Sunderlanda. To właśnie w tym domu szukał natchnienia i tworzył znany poeta Bolesław Leśmian. W Iłży znajdują się także zabytki związane z tradycją garncarską - podstawową gałęzią rzemiosła w naszym rejonie. Do dziś można podziwiać w Muzeum Regionalnym arcydzieła iłżeckich mistrzów, a także piec garncarski.

Piec garncarski w Iłży przy ul. Wójtowskiej

Przedsięwzięcia i inwestycje

Przez ostatnie 4 lata władze Iłży przeznaczały około 2 milionów złotych rocznie na inwestycje związane infrastrukturą gminy. Powstało 9 kilometrów dróg asfaltowych, wybudowano 28 kilometrów sieci wodociągowej we wschodniej części gminy. W samym mieście powstało 10 tysięcy metrów kwadratowych nowej nawierzchni na chodnikach i drogach. Dokończono również budowę instalacji sanitarnej w Iłży. Władze gminy szczególną troską objęły oświatę i kulturę. Przeprowadzono termomodernizację szkoły podstawowej w Jasieńcu Iłżeckim, rozpoczęto remont szkoły podstawowej w Iłży, gdzie wymieniono kotłownię z węglowej na gazową oraz wymieniono okna. Placówki oświatowe zostały wyposażone w pracownie komputerowe oraz uzyskały dostęp do Internetu. Nowy, estetyczny wygląd uzyskał także Dom Kultury w Iłży, gdzie przeprowadzono generalny remont. W celu wykorzystania turystycznych walorów Ziemi Iłżeckiej powstaje kompleks rekreacyjno – kulturalny. W jego skład wchodzi hala sportowa przy gimnazjum, Dom Kultury w Iłży oraz Miejsko – Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. W planach jest budowa stadionu lekkoatletycznego, także rozbudowa ośrodka sportu i rekreacji oraz uruchomienie hotelu na 40 miejsc. Podjęto działania zmierzające do pogłębienia jeziora. Przygotowano także dokumentację na budowę Sali widowiskowo – teatralnej na około 300 miejsc. Władze Iłży podjęły starania do zmniejszenia bezrobocia w regionie. W tym celu Iłża została włączona do Specjalnej strefy Ekonomicznej Starchowice jako osobna Podstrefa. Dzięki temu inwestorzy będą mogli liczyć na ulgi i zwolnienia. Samorząd Iłży nie zapomina również o potrzebach Ochotniczych Straży Pożarnych. Został zakupiony specjalistyczny samochód ratowniczy, wyposażony w sprzęt służący ratowaniu ofiar wypadków drogowych. Ponadto w Pakosławiu i Seredzicach przeprowadzono karosację wozów bojowych. Dzięki staraniom władz samorządowych do Iłży powróciły Roki Sądowe, udało się uruchomić w Iłży Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych, a także Wydział Komunikacji. Jest to udogodnienie dla mieszkańców Miasta i Gminy, którzy większość spraw mogą załatwić na miejscu bez potrzeby wyjazdów.

Rynek w Iłży nocą

Ochrona środowiska

W celu zachowania nienaruszonego charakteru terenów wokół Iłży, zostały podjęte działania mające na celu neutralizację istniejących zagrożeń oraz działania profilaktyczne np. rozbudowa oraz modernizacja oczyszczalni ścieków, promowanie ekologicznego rolnictwa oraz zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami.

Śluza na Iłżance

Miejsca pamięci

Bogata historia Ziemi Iłżeckiej pozostawiła po sobie wiele miejsc upamiętniających bohaterów walk począwszy od powstań ogólnonarodowych z lat 1831, 1863 po czasy ostatniej wojny. Najwięcej miejsc pamięci poświęconych jest bohaterom, poległym w latach 1939 – 1945. Zalicza się do nich pomniki: ku czci poległych w II wojnie oraz obrońców Ziemi Iłżeckiej oraz mauzoleum na cmentarzu parafialnym. Na ścianie zewnętrznej Kościoła Farnego wmurowane są tablice upamiętniające żołnierzy z 1939, partyzantów i peowiaków. Ponadto na terenie okolicznych wsi rozsianych jest wiele pomników poświęconych poległym min. w Pakosławiu, Seredzicach, Jasieńcu.

Turniej rycerski

GMINA KAZANÓW

Położenie gminy

Gmina Kazanów zajmuje powierzchnię 94,76 km² i liczy 24 sołectwa. Położona jest w województwie mazowieckim, w południowo-zachodniej części powiatu zwoleńskiego. Graniczy: od północy z gminą Tczów i miastem i gminą Zwoleń, od wschodu z gminą Ciepiałów, od południa z miastem Iłżą oraz od zachodu z miastem i gminą Skaryszew. Największą miejscowością gminy jest Kazanów, pełniący funkcję centrum administracyjno-gospodarczego gminy.

Dane statystyczne

Gmina Kazanów liczy 4.967 mieszkańców. Około 80 % mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym pracuje w rolnictwie. Wskaźnik zatrudnienia wynosi 26 osób na 100 ha. Średnia wielkość gospodarstw na terenie gminy to 7,4 ha. Na terenie gminy istnieje 110 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą.

Środowisko naturalne, atrakcje turystyczne, malownicze krajobrazy

Największą rzeką przepływającą przez obszar gminy jest Iłżanka. Ogólna długość wynosi 76,8 km, z czego w obszarze gminy Kazanów ponad 20 km. Na terenie gminy Kazanów występują duże obszary leśne są to przede wszystkim lasy sosnowe i mieszane (sosna, dąb). W lasach tych spotkać można rośliny chronione oraz zwierzęta będące pod ochroną. Dolna rzeki Iłżanki wraz z przyległymi do niej lasami stanowi atrakcyjny teren do rekreacji i wypoczynku, rozwoju agroturystyki, budownictwa letniskowego, gdyż w pobliżu nie ma dużych zakładów przemysłowych zanieczyszczających środowisko naturalne. W dolinie rzeki Iłżanki mieszczą się działki przeznaczone pod budownictwo letniskowe. Na terenie Gminy można zlokalizować obiekty dla rozwoju różnych form wypoczynku takich jak np. zbiorniki wodne, nowe młyny wodne, lokalna gastronomia z miejscami noclegowymi, domy pracy twórczej, ogólnodostępne tereny wypoczynkowo-rekreacyjne, pola biwakowe itp. W ramach Związku Gmin nad Iłżanką na terenie Gminy zostały wytyczone i oznakowane szlaki rowerowe o długości 260 km.

Park w Kazanowie

Ochrona środowiska

Na terenie miejscowości Kazanów mieści się Oczyszczalnia Ścieków oraz sieć kanalizacyjna o długości 4,5 km. Zorganizowana jest gospodarka odpadami polegająca na zbieraniu odpadów do kontenerów i wywożeniu na wysypiska.

Rynek w Kazanowie nocą

Przedsięwzięcia i inwestycje

Wiosną bieżącego roku przeprowadzono modernizację parku w miejscowości Kazanów. Projekt dofinansowany jest w ramach działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” z Sektorowego Programu Operacyjnego – Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich. Przeprowadzona została również termomodernizacja

budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Zakrzówku. Prace polegały na dociepleniu ścian, pokryciu dachowym, częściowej wymianie otworów okiennych oraz instalacji odgromowej. Dokończona została także budowa wodociągu w miejscowościach Miechów, Osuchów, Dobiec na odcinku o długości 6104 metry. Rozpoczęto także budowę drogi gminnej Kopiec – Niedarczów.

Zabytki, miejsca pamięci narodowej

Na terenie gminy Kazanów znajdują się liczne obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe są to: obiekty zabytkowej architektury:

- zespół kościelny wybudowany w latach 1788 – 1790 w Kazanowie;
- kapliczki przydrożne w Kowalkowie, Osuchowie, Dębnicy, Kopcu i Niedarczowie;

miejsca pamięci narodowej z okresu wojen szwedzkich, I i II wojny światowej:

- mogiły z okresu I i II wojny światowej;
- pomnik z czasów wojen szwedzkich w Niedarczowie;
- mogiły rozstrzelanych w 1942 roku;
- zbiorowa mogiła Partyzantów;
- Pomnik Ofiar Terroru z lat 1939 -1945 w Kazanowie;
- Pomnik Ku Czci Pomordowanych Mieszkańców Kazanowa i okolic;
- pomnik poległych w walce z okupantem hitlerowskim w Kazanowie.

Istotne znaczenie mają dobra kultury wpisane do Centralnego Rejestru Konserwatora Zabytków:

- cmentarz grzebalny gminy żydowskiej użytkowany od połowy XVIII wieku do 1942 roku;
- cmentarz parafialny rzymsko-katolicki założony w 1807 roku;

Figury zabytkowe należą do nich:

- kaplica pod wezwaniem św. Małgorzaty Panny i Męczennicy, zbudowana w 1843 roku przez Antoniego Amanowicza;
- figura św. Jana w Osuchowie – najstarszy zabytek wskazujący na miejsce dawnego dworu w miejscowości Osuchów

Do obiektów zabytkowych zaliczyć można również młyny wodne znajdujące się w miejscowościach: Kroców, Niedarczów, Ruda i Kowalków.

Plebania w Kazanowie